

„Narodni list“ izlazi svakoga četvrtka po podne.

Cijena mu je na godišu 6 kruna, za ot-
tjaka 4 kruna, pojedini broj 4 halera.

Uredništvo i uprava lista nalaze se u
Voloskom kbr. 8.

Narodni list.

Pučki list za politiku i pouku.

„Narod bez narodnosti jest tielo bez kosti!“

Za oglase plaća se 10 halera po reduku,
na više puta po pogodbi.

Oglasi šilju se na g. Rađe pl. Marochino
u Opatiji.

Rukopisi se ne vraćaju. — Nefrankirani
listovi se ne primaju.

Br. 6.

Volosko-Opatija u četvrtak 7. veljače 1901.

God. II.

Na oltar domovine.

Kada je leta 1848 bila Slavonija va pogibelje da na nju udre Ungarezi, Hrvati su zamolili bana Jelačića da spasi zemlju. Dne 4. julija ustal je dični ban va hrvatsken sabore i rekao je ovo: Gospodo moja! Ja ću od srca rado spasit našu domovinu od neprijatelja, samo mi dajte pomoći. Imam 30 do 40 tisuć pripravnih vojske. Ma dajte mi beći s kemi ću ja prehranit vojsku. Dali ste mi vlast, to je istina, ma ću to koristiti? Neka svaki da i na oltar domovine neka stavi koliko ki more! Ako onda bude od potrebe vojska, budete sigurni da ću ju ja vodit. Ove su besedi banove storile pravo čudo.

Samo ča je ban Jelačić napomenu, da za obranit domovinu trebe i beći, prvi je ustal vrli domorodac Herman Bužan. On je znal z žepa 300 for. i stavil ih je pred bana na stol, a za tem je zamolil i druge domoroce da i oni tako store. Vaje za njim stal se je zastupnik zagrebačkoga kapitula Mato Vuković i rekao je: „Svi smo ovde sini jedne materi. Je ki mej nami ki nebi pomogal domovinu kada je ona va pogibelje? Zato dajem ja 200 for. srebra“. Sada se je oprlo srce vrednih zastupnika naroda. Svaki je dal ča je najviše mogal na oltar domovine. Jedan primer pak je do suza ganul svih onih, ki su onde bili. Opat grčke crkvi Ilić, ki ni imel sobum ni krajcara, skinul je s vrata zlatnu kolajnu i križ, pa ga je dal banu i rekao mu je, da mu je slatko odelit se od tega zlata, kada je namenjen milemu rodu i domu. Ban Jelačić, ganut do suz, šal je dole s banskega stola i zel je v ruki darovani križ. Obrnul se je za tem zastupnikom i rekao: Ako je kada, to je sigurno sada ovi prečastni gospodin pokazal, da je vredan nosit ov sveti križ. Zato Vam ga gospodine nazad vraćam, pak ću ja na mesto Vas dat 50 dukati, a Vi ćete mi ih vratit, kada ih budete imeli. Na to je proplakal sivi starac opat Ilić i rekao: Do sada sam ovaj sveti križ držal kako spomen svoje svete dužnosti i kako nekakovo poticalo na svako dobro delo, ale od sada ću ga držat kako najveće moje bogatstvo, kako dar preuzvišenoga i ljubljenoga bana.

Ki će opisat onu veliku radost, ka je bila za tem va sabore? Ona skupščina najboljih domorodac imela je sada prilike da pokaže koliko valja plemenito srce. Mužki, ki nisu imeli beći, stavljali su pred bana zlatne i srebrne ure i prsteni svoji. Kada su pak to videle gospe, ke su bile na galerije, skinule su s vrata zlatne kolajni, bracioleti

i rećimi, pak su ih položile na oltar drage domovine.

Beći se je sabralo taj dan va sabore 15.536 for. va srebra. A zlata i srebra vrednosti od 5.530 for.

Ona silna ljubav za narodnu stvar prešla je i va grad Zagreb. Biskup Haulik poslal je isti dan banu Jelačiću 2.000 for., biskup Schrott 8.000 for., a one gospoje iz Zagreba, ke nisu bile va znamenitoj sjednici od 4. julija 1848 tugovale su se da nisu bile i one tamo, ale su za to i one dale svoje zlato na oltar domovine. Tako govori knjiga od dogodjaji onega znamenitega leta.

A mi znamo ča se je dogodilo. Ban je Jelačić s hrvatskom vojskom šal proti Ungarezom i više ih je puti strašno potukal. Da ni četrdeset i osmega leta protokla hrvatska krv, da ni bilo sablje junačkoga Jelačića bana, danas ne bi u Beču vladal naš oesar Franjo Josip I., a s druge strane čast hrvatske kraljevine bila bi za vavek pokopana, potamnjena.

Pa ipak ta je čast onega znamenitega leta zasjala kako najsajjnije sunce, čigove nas zrake još i sada griju i duše nam napunjuju sladkimi uspomunami na naše stare dede, na one dične naše junake. Vidite dakle, draga moja braćo, ča more storit ljubav do svoga naroda i domovine svoje. Ali ta ljubav išće od naš i neke žrtve aliti sagriječije, ki moraju bit toliko veći, koliko je i veća pogibelj, va koj se domovina nahodi.

A i naša se domovina Istra nahodi upravo sada va velikoj pogibelji. S jedne strane Talijani, a s druge plaćeni izdajci gledaju, kako bi nas do kraja zatrl, samo da od nas ne oстане ni traga ni spomena. I danas ta naša domovina vapije za pomoć. Pomozimo joj. Poslušajmo njiji glas. Ali ne samo govorom, samim se govorom malo učini, tu će se drugačije pomoći. Eto mi imamo društvo sv. Cirila i Metoda. To društvo hoće, da mej naš narod u Istri posije dobro sjeme narodne svjesti, ono hoće, da mej taj do sada tako zapušćeni puk prospe svjetlo znanja. Okupimo se oko toga društva, pritecimo mu u pomoć i znajmo, da svaki novčić, što ga žrtvujemo za to društvo, da taj novčić ide na oltar domovine Istre. Ja, još i to držimo na pameti, da je svaka kruna, ku mi damo temu društvu, jedna balota od puški va zversko srce naših narodnih neprijatelja i prokletih izdajica, pa da ne će proći dugo vremena, da ćemo od neprijateljskoga zatora oslobodit ovu našu grud, na koj smo se rodili i od materinih usti čuli prvu sladku hrvatsku besedicu.

Da vidimo ki je za starinu i domaćinu i ki za nju dela!

Čovek, kega Talijani plaćaju, da puk našega roda i zajika v Istre bilo govorom ili pismom smuti proti vlastitoj krvi, taj čovek ima obraza da narod vara da on i njegovi pajdaši su za to tu, da čuvaju i brane domaćinu i starinu, da oстане sve kako je bilo jedanput. To je pak sve gerda laž, izrečena samo za to, da se lahkoverni puk laglje prevari i predobije za Talijana.

Najprvo ćemo pitat, kade je temu talijanskemu plaćeniku ale njegovem pajdašom kakova starina ale domaćina? Ter oni ale je nisu nikada ni imeli, ale su ju već šundrali, ale pak su ju z dugom, storenem va talijanskem Parence, tako naprtili, da će njim al prej al kašnje poč sve na bubanj. Kumpar Viko bi Vam to mogal najbolje posvedočit.

Nego ne samo da ti talijanski plaćeniki ne moru delat za starinu, zač je nimaju, već mi znamo i neč drugo, najme da upravo ti isti talijanski plaćeniki delaju na svu silu, da se koliko prej zatare naš starinski, materinski, hervatski zajik v Istre, ki je del naše starine i domaćine, samo da obvlada talijanski zajik, kega ni pol puka v Istre nerazume. Talijani su naime tim svojim plaćenikom tako zapovedeli, zač misle: Svaki zna, da se po zajike sudi narodnost jednega kraja. Dunke ako bude istarski puk jedanput svoj zajik zatajil i poprijel se talijanskoga, oputa neće bit već v Istre ni Hervati ni Slavinci, nego svi te bit sve sami Talijani.

Da ti talijanski plaćeniki va istinu za tim gredu, vidi se iz tega, da se oni pred svakom oblasti služe na mesto svojega materinskoga zajika, talijanskoga i da su svako malo sada va Trste pak va Poreču, al va Pule a i na Voloskem, sve pul najvećih neprijatelji svega ča je v Istre slavensko, pul takovih ljudi, ki vavek i va svakoju prigode govore, da je Istra talijanska zemlja i da va njoj ne sme valjat drugi zajik ako ne talijanski. Ki ne veruje, neka samo kadagoder pročita talijanski „Piccolo“ al „Popolo Istriano“ i drugi folji.

Ne samo da bi ti Talijani hteli v Istre zatrt naš starinski, materinski, hervatski zajik, nego oni su već i svakemu našem mestu v Istre dali talijansko ime, samo da prikažu svetu, da je Istra čisto talijanska zemlja. Tako je junta va Poreču odredila da se Mošćenice mora od sada zvati Moschienu; Kraj — Riva; Draga — Valle; Lovran — Laurana; Veprinac — Apriano; Gorenji i Dolanji Rukavac — Manciano

Superiore i Inferiore; Zvonca — Monsonno; Puži — Pusiana; Klana — Catalana itd., a tako je junta odredila i za druge kapitanate po Istre.

Dakle ki ni slep more lahko videt, da bi Talijani hteli sve ča je v Istre našega starinskoga zatrt i promenit s talijanskem, a va tem njim pomoru one propalice i izdajice va našem kapitanate, ki su od njih za to dobro plaćeni, pak sada more bit svakomu jasno da ti talijanski plaćeniki i njihovi pajdaši v Istre gerdo lažu i puk varaju, kada govore i pišu, da su oni za starinu i domaćinu.

Pak i ono ča govore, da su oni istarski Slavinci, i to je sve laž i prevara, zač oni su va talijanskoju službe, a Talijani neće da pripoznaju, da je v Istre Slavinci, ni da ti Slavinci imaju kakove pravice. Mi smo za Talijane v Istre samo blago i niš drugo. Ki dakle po ordine od Talijani dela, ta dela proti nam, ta je naš neprijatelj, a od neprijatelja moramo se dobro čuvat, a svaki je on čovek bedast i prez pameti, ki svojega vlastitega neprijatelja pomore, da mu škodu dela.

A ča bimo oteli pak mi drugi?

Mi drugi ne išćemo, ni ne ćemo ni ne želimo a ni za nišerem drugem ne gremo nego da se v Istre obrani i očuva naš starinski hrvatski zajik, kega su nam naši stariji kako baščinu pustili.

Mi ćemo da naš narod va Istre očuva svoju starinu i domaćinu da ne postane talijanski „ščavo“, talijanski sužanj. Mi zahtevamo, da naš puk, naš kmet v Istre ima jednake pravice kako ih imaju Talijani i kako su mu te pravice garandene od samega cesarskega zakona, dokle oni lažnjiveji, oni talijanski prodanci i izdajice ne samo da nisu za starinu i domaćinu, nego oni delaju sve, da ta starina i domaćina propade.

Sada sudite ki pravo i pošteno dela, te izdajice, ki Vas Talijanu prodavaju, ale mi, ki delamo samo okol tega, da Vam domovinu spasimo od zla, a Vas od vječnoga sužanjstva!

Menjaju se ljudi — menja se i svet.

Ovi dni je bilo va jednom velem francezckem foje štampano jedno pismo, va kem je bilo protumačeno, kako se je zadnjih sto let ljudstvo promenilo ne samo va našoj staroj Europe, nego i po celem drugem svetu. Od tega lepega pisma, ča ga je napisal učeni čovek, ki je pred nekoliko let bil franceski ministar, mi ćemo znet vanka samo nekoliko:

Pred sto let naša je stara Europa izgledala nekako drugačije. I va ono vreme ona se je delila kako se i danas još deli na Francusku, Englesku, Rusiju, Njemačku, Austriju i tako napred, ali skoro sve te države, svaka ta kraljevstva i cesarstva imala su za ono vreme druge granice iliti kufine. Ali Europa je ostala, kakova je i prije bila, pak je upravo za čudo, kako je va tem dele sveta ljudstvo silno naraslo. Treba naime znati, da je va celoj Europe leta 1801, to će reć pred sto let, bilo 175 milijuni ljudi, doćim ih sada ima 392 milijuna. Dakle pućanstvo se je za to vreme povećalo za 217 milijuni.

Tu veliku promjenu vidimo i kod pojedinih cesarstva i kraljevstva, tako je pred sto let va našoj Austriji bilo 25 milijuni duš, a sada ih ima 45 milijuni. Ča se Rusije tiće stvar je još čudnija. Doćim je to silno slavensko cesarstvo imelo pred sto let samo 36 milijuni ljudi, sada ih ima va samoj Europe 115 milijuni, neraćunajuć ovamo ono 35 milijuni, keć ima va Azije. Tu razliku vidimo i drugod po svete. Pravo je čudo kako je ljudstvo poraslo va Amerike. Koliko je tamo bilo onda ljudi, a koliko ih ima danas? A koliko ima tamo gradi ki danas broje milijun i više duš, a pred sto let ni se za njih ni znalo!

To se razumije da tolik porast ljudi moral je za sobom donest i prilično mnogo promjena. O teh promjenah progovoriti ćemo dojdajući put.

Ča piše „teta Jambrožija“.

Kako da nisu imeli kemu drugomu, nego jušto mane su ja morali kalumat onu grdu i blatnu „tetu Jambrožiju“, i još su mi zapovedeli, da ja moram svaki put vićitat od glavi do peti, i da ja moram šćipat da se naši ljudi nasejaju. Lepo delo prićimat v ruki onakovu porकारीju kakova je „teta Jambrožija“! Ma ja se znam inćinjat. Znate ća storin? Zamem vam par klećići, pak ja s klećićim držim, da ne oblatim ruki. Ki bi se „teta Jambrožija“ priblićil drugaćeje ako ne v klećići. Dunke, da vidimo onu od subote. Joj mane, kako je profumana. Osebito na onem meste kade govori za nekakovi „cevoli“ — a h! che soave odore! Ono su vam vidite Krstićeve roćice. Nego ća ćemo no, ono je jedino va ća se on razume — pisat porکاریje, to je njegov kaval de batalja. Ter drugo mu ni ni za potrebu. Ako mu treba ća lepega i pametnega štampat za list — štacion mu je blizu, zame jednu kartu — i to pokle se je ono opekalo, pravu kartu — pak ti gre železnicom v Reku, onputa se sedne na tranbać, zaleti se do Fiumeri, pasa preko mosta, najde hrvatski foć „Obzor“ pak ti mu ogajufa kadagod po celi ćlanak, kako ono zadnji put za inglezku kraljicu.

Nego po mojoj misle njemu nebi ni tega trebalo. Njevovi maćki se i z malim zadovolje: — kada im on cmrkuje va onu gnjilu njegovu „tetu Jambrožiju“ kakovu porکاریju, ale kakovu god trubastariju — oni su s tim i prezdovoljni. On more delat ća ga je volja i pisat kako ga je volja — oni ne pitaju nić. Na primjer ća bi nam sve zmerih, da mi onako pićemo, kako im to on piće, va onem njegovem trubastem pisme, kega je prozval: Bećki parlament. Nutri ćete naše besedi, kako „najdublji političar“, „zasjedanje“, „neizvjestno stanje“, „državni organizam“, „iz skripca“, „projekt“, „odlućujući faktor“, „namreć“, „z dosadanjemi ešperimenti“, „paljativna sredstva“, (digo Lovrina, Nino Roćin, Pepić Osoćnak i kumpunija, znate li vi, ća će to reć: paljativna sredstva?) Pak ima i drugeć besed kao: „velećna zgrada“, „patuljki“, „duševno svjeć“

i druge takove ćisto hrvatske besedi. Da ih mi rabimo svi bi maćki na nas skoćili i svih bi nas zgrebli, zać da ćemo ih prodat poć Hrvatsku. A znate zać ih Krstić rabi? Za to, aš zajik neće nego na ćkrbinu, a tako i Krstićev zajicćna beći na govori, kega ga je jedanput mat navadila. I još neć, va tem istem pisme on je napisal i to, „da smo svi ljudi pa kano takovi da smo svi jećnaki“. A vić ga! Svi da smo jećnaki! Rogi smo mi svi jećnaki! Kako bismo mogli mi bit jećnaki s ćovekom, za kega je Fabiani rekak, da bi za beći storil takovo delo za ko se gre va prćun. Pak s takovem ćovekom da smo mi jećnaki. Bismo se volli poć na „Preluk“ otopit radje, nego biti jećnaki s jećnom takovom propalicom.

Joć je lepća ona kade ono govori, da je stari Ciceron napisal: Et Dalmatae semper valerosi fuerunt, i to ća će reć, da su Dalmatinci poznati kako junaci od oka. A malo dalje piće i govori o sebi: „Mi potomci teh junaka ćutimo, da u naših ćilah teće junaćka krv...“ Ste ga ćuli, kako je ćedan? On da je potomak dalmatinskih starih junaka, on? Jećan Krstić, ki je va Boćjnu bećal kako zec, on Krstić, ki je z Jećšan letel doma kako Baratićer, on Krstić, ki se je neki dan pustil va Lovrane tuć po nose, on Krstić, kega po tanceć ri vaju, kako kakovu vreću, on Krstić, ki se je od straha skrill pod Roćinu postelju, on Krstić, kega va Novakeć zatvaraju va kotac, on Krstić, kega na Voloksem ćunaju z jaji, on, on jećan takov briznicćna ima obraza hvaliti se, da je on potomak oneh dalmatinskih junaki. Eh! via buratino, to je pak malo previće.

Najlepća „pak je ona, kade govori, „permesiva tra la schifosa gente,“ te će reć po našu: Skroz mane se gre mej gnjusne i smradne ljude. Kako da nismo mi to i do sada znali!

Malo dalje govori ta potomak oneh Ciceronovih dalmatinskih junaki, da on „ne more bit ni prijatelj ni neprijatelj hrvatskome narodu, z jećnostavnega razloga, ća takovega naroda v Istre nima.

To je, vidite jedno velo izmaćaće. To je va isto vreme i jedno strahovito ćudo za me! Kamo vraga su ćli ti Hrvati, da ih već v Istre nima? Ja se dobro pametćujem, da ih je još pred pet let — tamo negde va marće mesece leta 1896. — bilo v Istre i to puno, puno. A da ih je leta 1896. bilo v Istre puno, puno, to nam svedoći sama „teta Jambrožija“, ka je onputa o njima pisala, da ih v Istre ima, da oni su tu v Istre, dapaće ona ih je branila proti „ljutoć nemani“ proti „moštrom i bećtjiami“ kako je ona va ono vreme nazivala Istarske Talijane. Danas pak piće da Hrvati v Istre nima. Ćekamo „tetu Jambrožiju“ da nam protumaći, kamo su ćli ti Hrvati va ovo pet let? A još ju prosimo i to da nam javi, ako će još kada napisat, da su Talijani ljuta „neman“ a Campitelli „pobenavljeni starac“, kako je to napisala va ćlanke „Quosque tandem“ leta 1896.

Ovu neka drže Klanćci na pamete. Subotnja „teta Jambrožija“ piće ovo: „Dalmacija i dan danas broji se medju najplodnejemi zemljami umrićka; pa da ta slavni od starine narod zamjenji svoje dićne sokolove z jećdnem z Klanćiga! To je isto kako reć, da se va Klanći nemore ni roditi ni zgoćit ćoveć ni razuman ni pametan. Razumni se ljudi moru roditi samo va Arbanaseć va Dalmacije, ste razumeli Klanćci? Ja se pak ćudim kako je pak mogal nać presvetli cesar pozvat k sebe na obed našega Laginju, ki je ipak z Klanćig, kako bi to rekak Krstić, doćim Krstić ki je prvi Dalmatinac i potomak oneh Ciceronovih junaki, ni našega cesara još ni videl! Temu se ja u istinu jako ćudim!

Va „teta Jambrožija“ ima još i drugeć nemotarić, ali ćrugi moji ćitatelji i prijatelji našega „Narodnega lista“ lepo vam prosim ostobodite me od muke, ku bim imel, da

vam sve to nabrojim. Ma ća ćete, da vam nabrajam? Ća onu dugu klobasicu z Tinjana, koj se nezna ni repa ni glave. Ćete ono z Moććenio? Ah ne, ne — ter ono vam je vaveć jedno te isto. kad ste proćitali jećnu od oneh trubastoeć, onda već znate sve. Dosta je da vidite napisano „Moććenio“, i već znate da tu pljuva na poćenje ćunika, na ćast vriedne jedne gospoćje, na ime nekih ćestitih naših gospoćjica, ki svi skupa imaju samo ta grićh, da su vredni i poćteni. Da ni tako, bite vidili kako bi ih „teta Jambrožija“ ćastila i hvalila. A tako „teta Jambrožija“ hvali samo oćtaricu Karlu i Kalufu z Dragi. A neka ih hvali, oni to i zaslućuju. Osebito Karla — ona talijanska stela komete.

A sada zavrćimo z jećdnim „indovinelom“.

Son alto e bello come un cicisbeo,
Il naso go come un vero ebreo,
Son de sangue Kranjolin,
E non me vol la fija del Blejamin,
Sovrapić go una goba —
E mi chiamo — Pika ...

Lux.

Ala ki je vreden ogonit, ki je to, će dobit jednu „tetu Jambrožiju“ za nić. Jur će mu zać tać rabbit.

Barba Tonćić.

Svoj k svojemu!

Primamo od prijatelja našega lista: Liepa je to rieć Svoj k Svojemu. samo se s naše strane t. j. medju nama slabo poćtuje. Što znaći to: Svoj k Svojemu? Svoj k Svojemu? će reći jedan drugoga medju sobom pomagati, jećan za drugoga dobrega ućiniti, jećan na drugoga nezaboravljati u nijednom alnaju, jećan za drugoga govoriti itć. Gle-dajmo druge narodnosti i bać što se tiće te stvari vidjet ćemo kako oni medju sobom ljepo živu, kako oni jedan drugoga poćupiraju, kako oni jedan drugomu dobro ćine i vidjeti ćemo da smo mi u toć stvari puno nazada, jerbo nismo sloćni kako bismo morali biti. Mnogo puta se dogodi medju nama da se govori ovo i ovo ali samo na usta, pak kad treba raditi ne radi se kako bi se moralo raditi. To su za naš narod stvari žalestne, jer ako budemo mi radili tako nadalje, propasti ćemo i izgubiti se na korist drugoga elementa i na škodu naroda našega. Zato dragi narode! Gleđajmo svi skupa da se držimo lijepe rieći: Svoj k Svojemu, da s tim pokaćemo da i mi imamo srdce narodno i da radimo za našu svetu narodnu stvar i vidjeti ćemo da je to korist velika i dobar lieć za narodnu ideju i za našu budućnost. Zato još jećdnom: Braćo! Svi za jećdnoga, jećan za svih — Svoj k Svojemu!

Ćujte, kako se razgovaraju dva Škaljana.

M. Ća da su Škaljani puli Šimćića pili na dan izbiri na raćun Ćirila i Metoda.

J. Su, su, zać su morali svaki svoje platiti ki je ća zapil.

M. Ali „Maćja“ piće da je bilo to na ta raćun. Rad bi znal, je li ono poteklo iz Breze, ali pak ...

J. Nebudi nem, ni ono Breze ni videlo. Ono ti je va Klanći kovano, i to va dolinju kraji roćeno, na Potoki krććeno, a va gorinju kraji bermano.

M. To si i ja tako mislim, i zato pozivljen ovu nedelju, da pridu svi oni ki su va ćocije od maćki, va Škalnicu, kad imamo opasli; tu ćemo pogledat i raćun delat, da vidimo da ni ki ća više prićel, a kemu bude manjkalo, će sigurno svoje prićeti.

J. Pak ća mislić da te se morebit ća bat?

M. Te vraga, kad slipcu tama nećkodi. J. Ma svejedno bi mogli prit kada ima Krpac onako dobro vino.

M. Ća vaj za rećuću pogodil?

J. Škalja je kada toći.

M. Tako i ta sej zbersila.

J. Aj će još ka ako će Bog.

M. Pak ća bi reć da neta naš od-govarati.

J. Te, zać su nemi, aj da je kakov domaći kmet ale makari i kozar, ma enemu onakovemu prodancu ne, zać to se ne pri- stoji za pametnega ćoveka.

M. Imuć pravo i Bog.

J. Bog, Bog, do Vencencovi.

Dopisi.

Iz Lovrana. Dne 21. pr. mj. bil je u talijanskoć oćtarji kod „Cesteline“ poznati Krvić i okol njega se je skupilo nekoliko njegovih prijatelji raprećtantu, talijanskih mećtri, nekih Talijani iz Italije i još nekih drugeć. Kada su se malo napili, poćeli su svi sloćno krićat: Eviva Lovrana italiana. Kada je pak njihov „vredni“ prijatelj Krstić odilazil, ćli su s njim do karoeć i tu im je rekak: Lovranesi, tenetevi sempre fermi alla bandiera istriana-italiana. Ovo krićanje: Viva Lovrana italiana, i bandiera istriana-italiana moralo bi otvoriti oći onem u Lovranu, koji govore da oni nisu Talijani nego ća su Istrijani. Kako se to slaće: Lovran talijanski — i njihova bandera talijanska.

I jećan del našeh gornjih misli, da Krstić brani njihovu domaćinu. Onaj većer kada njih ni bilo dole je jeć prez straha pokazal kakov je i ća misli, on jećno govori njim a drugo onem nekem va Lovranu. Gornjem pak puli glavu da ćemo jih mi poć Hrvatsku prodat, a onem nekimi va Lovrane krić da je Lovran talijanski, da je naša istrijanska bandera talijanska. Onu većer bili su pak puli Celestini dva ki nisu iz grada; jećan je z Kali, a drugi z Lignja, kako se vidi bać su praveh našli. Jećan od teh dveh, onaj z Kali, je dapaće tako velik prijatelj Krstićev, da je kapać sukal da Krstića obrani, kada je ono dobil ća je ićkal. Neka se ta s Kali pazi, da mu prvo al kaćnje ki drugi ne bude kapać sukal kako se je to pripetilo nekem bivšem prijateljem Krstićevem, a i samom Krstiću.

Iz Klane. Onaj maćji harambaća stavio nas je nekoć Klanćce va Maćju Krepćinu. Mi smo mu valjda jako na putu krat nas ne pusti na miru. Nego mi znamo, da svaki koga on u svojoj plaćenjoć Talijanskoć krepćiti psuje i grđi, je poćen i pravedan ćovetć. a da svi koje on hvali jesu kako i on nesrećni i dešperani. Da koji pristojni list štogod proti nam Klanćcem piće, mi bismo mu po dućnosti odgovorili, al onakovoj gnjusobi smatramo, da nije vredno odgovoriti.

U ustalom sjećrui smo da ono nije bilo napisano u Kijani, jer svaki Klanćac i najprostiji zna, da smo mi uvjek jećnaki kakovi su bili naše stariji, to jest istarski Hrvati a i ostat ćemo dok bude Klana obstojala, makar onaj nesrećni Talijanski prodanc puknuo od jeda, da nas ne moće preobrnuti. Neka maćki ne misle da su Klanćci bedasti i zalupani kako nekoći Bukavćani.

Iz Spinćići. Nekeć dan sam le nekako od jedne „Neslogi“ prićal. Većer nam ja mala ćitala na ognjiće, lego kada je prićla do mesta, kade se napada na neki popi, je rekla da neće već ćitat, aš da ja je jako sram. Ako već tako sudi detetino od sedamnaćet let, ća pak more mislit od pisanja „Neslogi“ odrasal ćoveć.

Za pravo reć, ni mane ne bijaće mило ono pisanje, kade će svakomu talanti nahajajuć i inena zbirajuć. Tako delaju deca kem salo visi kada se svade mej sobom, a ne ljudi ki su i škole pasali. Ovo sam ćil jur i od maćak govorit, pak je trebeća, to Krstić v ući prićel, pak da inšempija svoju marvu, valje je napisal va „Neslogi“: „Nećemo iz principa na njih (to će reć na Hrvati) sa oćećami i sovrainimi (keć imamo pronteć va našoj fabrike koliko nam drugoć) navalić. — Viće ga malo! Tako piće, a svejedno on te isti foćj pu mu je oćeć i sovrainimi al kako bimo ni rekli zmeranja. — Ća neće to reć imet oneh ki ga ćitaju kako se ono po domaću reće — za tovara?

Piše nam drugi dopisnik iz Klana dne 29. januara 1901. Prosim vas tiskajte za naš lepi „Narodni List“ ovo par besedi, neka i Klanjci znaju, ki je mačji. Na Antonju večer bili smo kod gospodina Antona Medvedica, da na žmujlicem vina i veselom pjesnikom počastimo njegov imendan. — Malo potle smo pošli do drugoga Antona, a putem su dva mladića zapivali ono: Jambrozija mija kara — i tako napred. Ki je huje storil? Celu je večer čekal poznati Klanjski Talijan prik potoka i je počel špotat onako po njegovu, ač mu nebi ni sam vrag zajika pridobit; a i njegova žena ka je na jeziku njemu jenaka počela je mladice špotat: „Duge platite, duge, pak onda od drugoga kantejte“. Ma Bože moj! ča nju briga za ljudske duge, neka se skrbi za se, a mi znamo, da se ki god ča dela, a njeni gospod niš; mi se čudimo mej sobom, kako žive i od knda, ač oštarija malo hita, ač je sve ljudi odagnal. Tako oštarija niš, — dilat isto niš — nego po zimi sidit poli pečta, a po liti pod orih, tako niš mora dajat.

Pak još takov čovik bi tel neč bit. Klanjci, Klanjci! čuvajte se takovih, sad kad budu izbiri za upravno vieće. Ni blizu takovih ljudi, ač nisu bolji od obermačka. Čujte još od eniga, neka Klanjci znaju od kiga se maju čuvat. To vam je naš Župančić. On vavek hodi k talijanskom abokatu kiga su Talijani na Volosko poslali, da za Talijane, dakla za neprijatelje našega naroda dela proti nam. Ki se pak z neprijatelji našega naroda pača, ta je sam naš neprijatelj. Zato Klanjci, sad kad te bit izbiri za upravno veće, ali kako bi Župančić rekao za mištracijon, ako mate samo zrno soli va glavni ni blizu takovih ljudi, zač bi Klana brzo šla rakom zviždat. Za danas dosta.

Iz Kaštelira. Pak da nisu šjutavi neki ljuči mrež nami. Ma kiga oni slušaju? Oniga ni im zlo želi, i ki se za njih niš ne skrbi. Recite mi malo, što nam je dobriga učinija naš župan Mekiš? Je popravija kakove pute ali ceste? Je nam učinija lipu lokva da ne moramo piti kaljužu? Sobi je načinja 2, ali nama nič. On pensa: Samo da ja imam, a oni šjutavci neka ni načine sami, ali neka piju kaljužu. A ča ni ono grdo gledati ona vrata na turnu tako razbita, da i beštije moru počti u turan? A zašto neda popraviti ure. Morda je za to pustija one škole, da ura ima već arije i da bolje gre? A jedan svit! Ter i dica vro onuda laze u turan. Govore, da imamo na našim komunu šest-najst sto daga. I to je lipo. A što imamo za taj dug? Imamo morda lipe ceste i pute, ali imamo kakovu lipu lokva ali sturnu? Svega toga ni, ma duga šijor ši. Pak da nismo slipi, da takovu reprezentaciju trpimo. Ala još već nego slipi smo jedni ni šjutavci. Raje nego su dug učinili su mogli dat ih onim svojim prodanim podrepnicam, da se malo pomoru. Ali ovako nisu učinili ni jedno ni drugo.

A na Božić ste vidili kako se je Šijor Kilo vrtija u crkvi poli večernje? Kad su dica kuru počela pjevati hrvatski i kad je gospodin plovac rekla pred oltarom: „Kruh s neba“, se je počela vrtiti i česati za uho, kako da je na trnju. A kada su pak dica pjevala onu lipu starinsku pjesmu: „U seji vrime godišta“, je poča van iz crkve. Ča je to lipo, recite mi malo? Zašto pak pjevamo: Svi jezici zapjevajte? Šta on pera da Bog zna samo latinski? Sram ga more biti, najprvo Boga pak ljudi, da biži iz crkve, kada se piva u njoj u našim lipem zajiku. Ter kako ga je mat vadila? Što morda latinski? A jadni mi, kako smo došli? A što mislite, da hodi on u crkvu s pravim srdcem? A da! Samo per far bela figura, da mu ne rećemo, da ni pravi kristijanin. To je samo finta, dragi moji. On bi najraje da se u crkvi nikako ne piva i da crkve ni. Ma kada je tako mora i on va crkvu, za lipu figuru.

Damu, damu . . .

Damu, damu, damu, damu,
Rekli su nam Bersečani,
Da nete biti Talijani.

Damu, damu, damu, damu,
Rekli su nam svi Dražani,
Da ča te njim Afrikani.

Damu, damu, damu, damu,
Da ča to njim Afrikani,
Kafulani, Kapulani,

Damu, damu, damu, damu,
Rekli su nam Lauranci,
Pikaroba j' prez kirjanci.

Damu, damu, damu, damu,
Rekli su nam pak Poljanci,
Pegani da su svi Kraujci.

Damu, damu, damu, damu,
Čuli smo va Opatije,
Krsto daj' pul Jambrozije.

Damu, damu, damu, damu,
Rekli su nam Vološćaki,
Mačjeh da nete težaki.

Damu, damu, damu, damu,
Rekli su nam Leprincani,
Da su bili popljuvani.

Damu, damu, damu, damu,
Rekli su nam Rukavčani,
Da te brzo bit Furlani.

Damu, damu, damu, damu,
Rekli su nam i Brežani,
Da su malo inšempiani.

Damu, damu, damu, damu,
Rekli su nam oni z Brezi,
Da te postat Kalabrezi.

Damu, damu, damu, damu,
Rekli su nam Matuljani,
Da su mački dišperani.

Damu, damu, damu, damu,
Rekla nam je Ambrozina,
Da je Krstić pun morbina.

Damu, damu, damu, damu,
Rekli su nam pul Knečeli,
Da ga plača Kampiteli.

Damu, damu, damu, damu,
Rekal nam je i Lovrina,
Da mu j' trbuli — domaćina.

Damu, damu, damu, damu,
Rekal nam je Rožin Nino,
Da mu već ne škodi vino.

Damu, damu, damu, damu,
Rekal nam je oni Pušić,
Njemu da je Bog trbušić.

Damu, damu, damu, damu,
Rekal nam je i Fritaja,
Da mej žene rad zabaja.

Damu, damu, damu, damu,
Rekal nam je Konstantini,
Da su malo tri kvartini.

Damu, damu, damu, damu.

Domaće vesti.

Dan slave u Kastvu — gradu. U po-
nedjeljak dne 4. o. m. bila je u Kastvu sve-
čana sjednica, u kojoj je novo izabrano
zastupstvo izabralo svoga načelnika. Izabran
je bio sa svimi glasovi dični naš domorodac
vriedni dšpodin Kazimir Jelusić. Iza sjed-
nice bio je u „Narodnom domu“ skupni objed,
kod kojega je učestvovalo do 60 osoba. Za
vrime objeda palo je mnogo liepih zdravica
od kojih je većina bila izrečena u zdravije
novoizabranomu i vrlo objubljenomu na-
čelniku Miru. U večer je pak bio Kastav-
grad sjajno razsvietljen, dočim se je kroz
cieli dan na „Fortice“ pucalo iz topića i
mužara. A radost je iz grada prešla i u
okolici — i tamo se pucalo i pjevalo a sve
u slavu dobrog načelnika, koji je već u
ovo razmjerno kratko vrime, što se nahodi
na čelu one drevne občine, stekao za nju i
za njen punk nezrečenih zasloga.

I mi od „Narodnoga lista“ ne možemo
a da se ne pridružimo obćoj radosti slavnoga
grada, te u nadi da ča nas za buduć broj
naš vriedni i revni dopisnik pohliže izvjestiti
o tečaju te znamenite sjednice, šaljemo novo-
izabranomu načelniku g. Miru Jelusiću i ro-
doljubnom odboru i celom zastupstvu naj-
srdčajnji pozdrav, uz želju, da ih Svevišnji

poživi na mnoga ljeta na čast i slavu drev-
noga Kastav-grada.

Domaća zabava na Voloskem. Subotu
na 2. o. m. bila je na Voloskem, na meste,
kade je prvo bila tiskarna, mala ale upravo
lepa domaća zabava. Bili su onde nekako sve
sami svoji ljudi, pak se je čovek čutil više
nego doma. A tancalo se je češ Bože više, a
sve pod nekadanjom muzikom — armonikom
i bajsom. One gospodjice, ke su bile tako
fanjske, pak su nam priredile tu lepu zaba-
vicu, nisu otele druge muzike, ka puno košta,
zač su znale, da bi onputa ostalo malo za
našu potrebnu Družbu sv. Cirila i Metoda.
Pak znate, ča ču Van ja reč! Mi znamo,
da su se onako bavljali i naši stari, a i
mi sami va našem destinstven, pak ni čudo,
ako nam sren godi, kad se opet najdemo va
jednoj takovoj prilici, ka nas spominje prošlih
vremen, toliko više, ča znamo, da su ta vre-
mena bila koliko toliko lepša, nego su ova
današnja. Spomenut ćemo još, da se je one
večeri našoj Družbi prekoristilo okole jedne
stotine krun — a i to je neč. Još neč. Zač
se nebi i po drugeh mesteh plesal lepi istarski
tanac, kako se je one večeri tancal na Vo-
loskem pod kumandom našega g. Brajše. —
Na kraje pak još jedna srdačna hvala onem
gospodjicam, ke su ono sve onako lepo ure-
dile. Brave!

Zabava „Lovora“ u Opatiji. Ovi dni je
to našo fanjsko društvo razposlalo na sve
strani pozive za zabavu, ka ča bit va našoj
„Zore“ u subotu na dan 9. o. m. Čut ča se
lepih pesmica, a ovoga puta ča se dat i
jedna komedija. To se razume, da neće falit
ni tanac. Ljudi! zadnji dni su pusta — za
to gledajte, da vam ne pobegne ova zabava.

Homo k Mikočićem. Nedelju na 10. o. m.
je va Mikočićeh sopeta zabava. Neka nijedan
ne fali počt onu večer gore k onem vrednem
ljudem, kade je čovek upravo kako doma.

Za našu družbu sv. Cirila i Metoda pri-
mili smo od gosp. Vinka Mavričić iz Drage
k 5, sakupljenih dne 26. o. m. u veselom
družtvu kod domorodca Mateta Kinkela u
Dragi, a darovali su gg. Vinko Mavričić,
Aleksandar Mohović, Božo Jurković svaki
po 1 k; Niko Rubinić i Ivan Velčić po 50 h;
Andre Sandalj 40 h; Mate Kinkela, Marija
Kinkela, Andre Sandalj po 20 h. Od gosp.
Ivana Sušanj iz Perenića k 5, sakupljenih
dne 27. o. m. na njegov predlog prigodom
kršćenja u kući g. Rudolfa Permana u Jušićih
br. 16. Od g. Augustina Viškanić k. 8-50,
sakupljenih dne 28. o. m. u krčmi Ivana
Vlahu u Jušićih, a dali su gg. Ivan Vlah
otac, Luka Jurdana, Franjo Milostnik po 1 k;
Ljudevit Cetina iz Jurdani, Ivan Vlah Miser,
Josip Vlah Županov po 50 h; Mate Perman
40 h; Rudolf Perman 80 h; Ivan Vlah sin
20 h. Kod g. Josipa Šepić u Matuljih dali
su g. Eugenija Šepić i g. Frane Ferranda
po 1 k a Augustin Viškanić 60 h.

Mi svem ovem domorodcem u ime one
kmetске dečice v Istre, kem je družba sv.
Cirila i Metoda za Istru do sada zazidala
školu i priskrbela učitelja i one koj ča te od
sada storit, najlepše zahvaljujemo. Pomislite
samo da 15 tisuć kmetске dečice v Istre, ka
bi po zakone morala školu hodit, nima ni-
kakove školi, zač njim ju istarski Talijani,
ki imaju škare i sukno v rukah ne daju
I zato mora naša družba z narodnem žulji
te školi odpirat. Pak još imaju one crne iz-
dajice, razbojniki, propalice i talijanski pro-
danci kuraja proti družbe pisat i govorit!

Kotarska gospodarska udruga — Opatija
pozivlje sve svoje članove da dodju na glavnu
skupštinu, koja ča se održavati u Beršecu
u nedelju dne 17. februara t. g. u 9 sati u
jutro. Dnevni red: 1. Pozdrav predsjednika.
2. Izvješće tajnika o radu g. 1900. 3. Iz-
vješće blagajnika. 4. Izbor novoga tajnika.
5. Možebitni predlozi.

S Bogom dobrog domorodca. Kako
nas je, na našu žalost, pred malo dana ostavil
g. Slavik, tako smo se ove dane moralno odieiliti
i od drugoga prijatelja naše narodne stvari
i lista — naime od g. Jakova Pekešića. Mi
ga srdačno pozdravljamo, ko što se i on sa
svoje strane putem našega lista oprasta od
svih svojih prijatelja, kojih je on za vrime
svoga osamodiljnega boravka u Opatiji za-
dobio mnogo i to dijem celog našeg kotara.

Dva besedi o podružnici Družbe sv. Cirila
i Metoda u Lovranu. Iz godišnjeg izvješća te
podružnice vadimo sljedeće: Naša „podruž-
nica“ ustrojila se je dne 9. oktobra 1898.
Na taj dan dobila je najviše članova a hvale-
vriednim trudom sl. odboru nadošlo je još i
mnogo drugih. Malo naše društvo već je i
žalost odutilo. Dne 7. februara 1900 preminula
je njegova tajnica gđja Franca Turčić, koja
je iz poznate ljubavi prema hrvatskom ma-
terinskom jeziku bila na čast društva i od-
boru, a bila bi mu sigurno i na veliku korist,
da je nemila smrt nije prerano ugrabila. —
Teško nam je, kada pomislimo, da smo iz-
gubili i drugu domorodkinju, od koje smo
mnogo očekivali, gđjicu Luciju Terminić. Što
je odbor „podružnice“ toliko želio, to je prošle
godine i mogao učiniti. On je naime priredio
zabavu za svoje članove. Držala se je dne
26. februara u prostorijah „Hôtel Riviera“.
Bila je vrlo liepa, na čast društva i našim u
Lovranu. Za dvie godine svoga obstanaka „po-
družnica“ je sabrala i poslala središnjoj Družbi
u Opatiju 303 kruna 34 helera. Za prvcat
„podružnice“ mnogo je učinio pomorski ka-
petan Franjo Turčić, za što mu se je skup-
ščina toplo zahvalila. — U odbor za godinu
1901. izabrani su: ravnatelj gosp. Josip To-
minić, pomorski kapetan, tajnik gosp. Emiljo
pl. Peršić, pomorski kapetan, blagajnik gosp.
Higin pl. Peršić, posjednik.

Talijanski berkat agitator va berhaneh
na Voloskem. Najveći agitator za talijansku
stranku na Voloskem vam je jedna berkata
gospo. Ona čeli dan ne dela drugo nego
kako zvan sebe teče od kući do kući iskat
voti (al bi bolje storila da gro pamet iskat!)
Sad vam je va Talijanskoj republici puma
Budi, sada va kranjskoj Italiji, sada doma
i samo predika da njoj još fali samo 13 voti
(viš vraga punto de Juda!). Ona govori da
komad čeka da Krstić pride malo bliže bivati
zač da je pul Matulj malo preved dugo. Neka
se samo malo strpi ča već brzo prit va hotel
na Volosko.

Nesrećan čovek. Pred mesec dan po
prilike kupil je neki g. Schwartz villu Gat-
tinger va Vasanskoj. Prej nego se je kuntrat
storil šal je ta g. Schwartz va Beč po novci
za kuću. Tamo je va jednoj banke zdignul
29 tisuć flijorini i zajedno je odputoval nazad
u Opatiju a beč je spravil va jednu malu
valjičicu, ku je sobom va železnicu zel. S njim
se je ukrcal va Beče jedan drugi gospodin
i on z jednom valjičicom. Kad su već neko
vrime putovali počel je g. Schwartz dremat
a bome je i zaspal. Kad se je pako probudil
onega drugoga gospodina ni već bilo. Valje
je pomisiel na kakovu separiju, prijel je
v ruki valjičicu, ka je pul njegva stala i na
svoje velo čudo videl je, da ni to njegova
valjičica va kojoj su bile tisuće. On drugi
gospodin je bil zel njegovu z beči, a svoju
praznu mu je pustil i šal va jednom malem
štacijone vanka i — ki ga je videl, videl ga
je. Gosp. Schwartz je dal valje telegrafat
na sve bandi da se tata ferma, ma ni po-
moglo niš. Kad je prišal nazad va Opatiju
pomutila mu se od žalosti za tisućami pamet
i morali su ga peljat va Beč va špital od
munjenih. To je bil va istinu nesrećan čovek.

Zalostno stanje domaćih postolari va
našoj občine. Imeli smo priliku čut tažbi
od naših domaćih postolari, da ne moru već
ni živet ni umret. Va Voloskom-Opatije je
toliko postolari, da ni jedan od njih nema
nikakovega dobitka. Ako se pomisli, da svi
moraју, al dobivaju al ne dobivaju, plaćat
patentu da moraju plaćat jako visoki fit na
butigi i na stanovanja onda va istinu moramo
priznat, da njihovi dobitki ne moru pokrit
njihovega troška. Valja naime pomislet i na
silnu draginju življenja a vrhu tega i na to,
da skoro svaki dan pride ki postolar z Reki
pak prodava v Opatije storeni postoli, zimlje
meru za novi i stari za popraviti, kako da
sve to ni dosta, skoro svaki mesec pridu
nekakovi židovi ki prodavaju po kućah svake
šorti storenih postol. Kapitanat zna da reški
postolari ki ovde ne plaćaju nikakove pa-
tenti, prodavaju po Opatije postoli i našem
postolaru kruh z usti zimlju, kapitanat sam
dava židovom dopušćenje, da smeju postoli
prodavat po kućah, kapitanat zna, da naši
postolari već nemoru naprav, pak bi bilo
već skrajnje vrime, da se malo za njih po-

brine i da harem zabrani reškem postolarom da prihajaju ovamo našem krah z usti zimat, da ne dave veđ dopuščeno za prodavat postoli po kućah. Mi smo segurni de će oblast proviđet da se žalostno stanje domađih postolari poboljša.

Još jedna tužba. Tuže se gospodari hotela i pensiona u Opatiji radi slaboga dobitka u nastaloj sezoni. Doćim su u prijašnjih godinah u ovo doba bili skoro svi hoteli i pensioni dapače i privatne kuće zapremļeni sada je mnogo toga još prazno jer još nema stranaca. Krivo je tomu pogano vreme, koje je ovim mjesecom nastalo. Nego mi mislimo da je i krivnja u tome, što se je u zadnje vrijeme strašno pomnožio broj hotela, a navlastito pensiona u Opatiji. Ta svaka druga kuća je već pension. Obrtna oblast po našem sudu nebi smjela podielivati toliko tih obrtnih doznova, jer ako ima previše takovih obrtnika tad nastane nepoštena utakmica ili konkurencija usljed koga mnogo njih propadne a trpi i sam ugled hćelista. Naglasili smo ovo, da se po mogućnosti uvaži i pomogne.

Smrt domorodkinje stare korenike. Na 29. jenara o. l. umrla je u Malem Lošinjne nakon duge i teške boli, spravljena s Bogom, gospa Antonija udova Skopinčić, baba (nonica) našega Ante Belanića, va visokoj starosti od 93 leta.

Istarski irendentisti vavek kantaju, da je Istra čisto talijanska zemlja a pul tega lažu i znaju da lažu. Pokojna Antonija ud. Skopinčić je bila rojena i uzgojena va Malem Lošinjne vavek je tamo bivala, pak svejeno ni znala ni besedi talijanski, nego vavek je govorila va svojem materinskom, hrvatskome zojkice. Kad je naš Ante Belanić bil još mali otročić ona ga je više puta zimala na krilo pak mu pivala hrvatske narodne pisme o Kraljevici Marku i Kadićeve pisme.

Mi staroj domorodkinje kličemo: lahka njoj bila domaća zemljica.

Provokatori dobili bakalara. Pul Josipa Šepić na Matuljeh je svaku nedelju o puste na večer tanac, kade se matuljske divojke i mladići tancuju zabavljaju. Višu puti su se pasane leta i voloski mladići zavrteli na tem tance vavek va mire i sločine z matuljskemi mladići. Nego ovo leto su neki ter neki voloski talijanski ferkalasi odlučili pođ svaku nedelju na Matulji smutnju delat. To vam je jedna kumpanja da je nebite lepše (?) našli da ju s feralnom išćete. Tu vam je Ercole, Basalja, Mamo Šestica, lovranski Poperdilo, Zbandani i drugi takovići a kranjski Talijan je kapobanda. Upravno se moraš čuditi kako i s kuda ih je vetar skupā spravil.

Na tance pak — buduć su sve pravi Talijani kako i on Kranjac ki nezna ni besedi talijanski — deru se ko munjeni: „Viva Istra Italijana“ i druge bedastocē.

Matuljski mladići su to neko vreme trpeli, ma njim je pak nedelju na 3 ovoga meseca zavrelo pak su počeli oko desete uri večer tuđ po talijanskeh tikvah, kako i po prazneh lonceh. Ala ma su ti ti talijanski delije bežali put Voloskega a s njimi jedan maćak s Puhari kega je bilo strah doma bežat nego je s voloskemi Talijani drito na Volosko bežal i po pute od fugi zgubil 25 flijorini. Neki da se je tombuljal kako i kompripo biate, neki da je brageši napunil (najbrže Mamo) a nijedan da se ni fermal dokle nisu na Tošinju prišli. Bravo Matuljci! Sakraboljaku fugu ste tem talijanskem poperdilom dali!

Ma se va istinu nijemenu ne čudimo ako ne onemu Kranjskemu Talijanu. Nezna ni besedi talijanski pa bi po sile htel bit Talijan. Ča ga je morda sram da je Kranjac — Slovenac? Puli nas je dosti Slovenac, pak su svi oholi da su Sloveni, i pravo je, zać svaki pošten čovek i domorodac mora dicitati se svojem a tuđje poštvati. Svaki pak ki za volju tuđega svoje vlastito pod nogi hita, ta je izdajica, ta je hulja i ni vredan da ga zemlja nosi. (Ne čudim se ja njemu, ne, nego onem, ki gređu još k njemu meso kupovat. Opazka štampadura.)

Svega po malo.

Arbanas Krstić v Reke. Jednega večera, bit će tega negde oko leto dan i više, grohnu ti je naš junak v Reke na korse na tla i bil se je dobrahno udril (ako ni delat za fntu, opazka štampadura). Pak ča mislite, ki mu se je smiloval? Ki drugi ako ne Hrvat. I zel ga je ta Hrvat i naš doberi prijatelj pod svoj krov i zval mu je dahtora. Kako se vidi i Hrvati su kadagoder Krstiću doberi. Kad mu je bilo malo bolje, Krstić se je počel tužit i plakat, kako mu je žal (tako se on više puti cvenji, kad ima potrebu od Hrvati, op. sl.) da je zasal na krivi put, ma da je još na vreme da se popravi. I prošil je još rečenoga gospodina, da ga pomiri sa Spinčićem. Za pečat pak svemu prošil ga je, da mu posudi 5 for., a naš dobar čovek Hrvat mu ih je dal. Kad ga je rećeni gosp. pođe zadnjih izbora negde va kavane videl i čestital mu, da se je prodal Talijanu i da je s tem pomogal dobit talijanskoj stranke, naš junak se ni znal braniti, nego je junački pobegal. Je to pošteno delo? Naši novi Talijani al mački, kako jih neki zovu, moru se baš veliki držat, da imaju za kapa takovega junaka. Ala dobit će tisuće flijorini, ako je vredan dokazat da ovo ni istina.

Brizni Halubljeni. Neki dan je Krstić negde rekal: da, brizni Halubljeni! Neka već nikada tako ne govori. Halubljeni nisu brizni, a ako će veđ koga pomilovat, to neka pomiluje oni Rukavaški, Leprinaški, Lovranski i Mošenički tovari, na keh će Benatti va Beč na parlamenat jahat, kako nam to kaže trščanski Brivac. A Halubljeni su ljudi kako trebe, oni se ne puste od nijednoga za nos veđ. To neka jedanput za uvijek zapamti on duhtor Fažolar.

24 „mački“ ranjeni. To Krstić piše, nauio da su za vreme izbora za petu kuriju bili ranjeni 24 maćka. Ja ću dat valje svakomu najbolju svoju kravu s stali, ki mi je vredan dokazat, da je bil ki ranjen, dokle su bili izbora. Ako je ki ča kašnje dobil neka nosi. Bilo mu pođ na dobu doma. Pak mi ne moremo nikako verovat, da je tega toliko bilo. Mi znamo da naši „mački“ imaju tvrdnu kožu, pak da ih se ne more tako lahko raniti. Nego ja znam, ča je bilo. Ki god od našeh će bit bil morda komu „maćku“ na rep stal, pak je ta malo zanjavka i Krstić je valje raztrubil okolo, da je toliko ranjenih.

Krstić je jelož na „tetu Jambrožiju“. Svaki ki ima malo zdravega razuma, vidit će da stvari okol „Mačje slogi“ nisu čiste. Aš, čemo reć, kada bi sve to bilo na ordine, ne bi Krstić zapovedel svojim „maćkom“ da ne daju nijednemu čitat „maćju neslogu“. To vam je prava istina, aš bi prvo človek dušu spustil leg do nje prišal, ako ne bi imel kega „maćka“ za holjega prijatelja, ki mu je spod ruke posudi. A viste, mi pak Hrvati još gnetjemo i silimo maćkom „Narodni List“ da ga čitaju, aš znamo ča je pisano, da je sve istinito. Legu pođ vraže k vragu, redak je maćak, ki čita „Narodni List“, aš da njim je Krstić prepovedel ali zabranil čitat ča drugo lego „Maćju slogu“. Ča mi iz tega vidimo? Krstić brani „maćkom“ da davaju Hrvatom čitat „Maćju slogu“ aš se boji, da bi na njoj Hrvati našli sve puno laži, keh bi lahko mogli pobiti; drugo pak ča brani njim čitat druge gazeti, je zato, da ne bi mački našli va njih ku istinu, ka bi njim oće oprla. S drugemi besedami rećeno, Krstić će, da njegovi mački imaju zavezane oči, da ne smeju čut ni videt drugo lego ča njim on reće. Bog dragi je dal čoveku slobodnu volju i razum da more sam mislet i prosuđivati ča je dobro ili zlo, a tužne „maćke“ držli Krstić na uzde kako nemo, prezrazložno blago. Ča treba skrivati „Maćju slogu“? — Ki pošteno igra na karti držli jih na stole, a ne da će jih pod stol skrivati. Ale pak kako bi rekal Pepić: Na stole se makaruni jidu. Dunke, ako piše pošteno neka gre slobodno mej ljudi, ako ne neka se skrje. Ča treba tu jeložiju batiti, na jednu stracu, kakova je „teta Jambrožija“?

Sada piše ovako — sada onako. Čujte i ovistvu, ku sam našal va „maćjoj“. Ova je još smocneja Krstić piše: „Ma šit“, upravo

nemotarija „drugi naš“ Laginja, aš mi znamo dobro, koliko i ti, dati, kada biš i htel nemo češ prodati Istru pođ Hrvatsku i to zjednostavnog razloga, ča hvala dobremu Bogu Istra ni i neće nikad bit tvoja“. Ste ga videli? Kada piše svojem ljudem, to mu je svaka druga baseda, da ne nas Laginja, Spinčić i drugi prodat pođ Hrvatsku, a kada piše za studijane, onda piše da ne more s te prodaji niš bit, aš da ni Istra i neće nikad bit ni od Spinčića, ni od Laginje, ni od drugeh. A? Vidite malo. Ča ni to u oće pepela onem sirotam, ke ne smeju videt dalje od nosa? Ako Krstić reće, da ni ovako pisal, ja sam to vredan i pod prisegom dokazat.

Krstić nezna ni koliko delaju dva i dva. Neko sam dobil, neznam po sreće ale po nesreće, jednu „Maćju“. Ni moj običaj da bi ju čital, nego baš kada mi je v ruke prišla, sam ju malo prebral. Našal sam jih i takoveh, keh nebi ni pas s maslom polokal Ja ću samo jednu ovde predočit neka navod vidi kako „Maćja“ piše. Čujte: „Naša (to jest „maćja“) stranka je u ovo četiri leto od kad je počela reagirati, storila upravo čudesa, ona je danas „faktično“ u većini“. To bi imelo trebeđa znaćit, da je va Kastavščine više „maćak“ nego nas. A brizni ljudi, kako vas žejneh preko vode vleće! Na Kastavščine da je faktično najviše maćak! Po tem se vidi, da Krstić „faktično“ nezna ni koliko su dva i dva.

Još neć, od česa se opet vidi da Krstić ne zna računat. Čujmo i ovu. Krstić se ni sramil i ovo napisat: „Sekcija grad Kastav bila je najneprevednija stvar. U nju se guralo najveće i najbolje naše županije za segurnošću, da naš partid premda u velikoj većini neće se azardat pođ balotat va grad Kastav. A k temu“ se pridodat mora, da od svih oneh 11 županija ke su spadale va tu sekciju grad Kastav je najodalećeniji, tako da naši ljudi su imali preko tri ure hoda; tri ure za pođ, tri ure za vratiti se, to je šest ur, ča u srcu zimskog doba čini celi dan hoda“. Ste ga čuli? Krstić se tuži nebog da je sekcija Kastav za petu kuriju bila slabo i krivično složena. Bog ga videl, ter tako ju je složil njegov prijatelj kapitan Fabijani. A ke su to najveće i najbolje maćje županije bile pođ sekciju Kastav? To bim ja rad znat. Još se tuži da su neke županije morale pođ va grad balotat, pak da njim je bilo dugo tri ure hoda do grada. Ste ga videli? Po mojoj nemoj glave najdalje je Brud, a ni to ni dalje od grada ako ne obile dve ure. To se zna, da su mački hodili tri ure do grada, aš su delali stajališća po maćjeg oštarijah da se našeru i naloču ala maku. Ter i Mužina od Mihli je moral pođ preko Jušić u grad. Ki njim je bil vragi kriv, ako su kružili okolo grada kako mardeni mački okolo kuće. Beše im pođ ravno va grad, kako gređu ljudi.

Odsuđjena veprinska Talijanka. Na 14 i 15 jenara bila je propisja va Veprinca. Gosp. Korić Frane od Antona z Veprinca napisal je, da on i njegova družina govore hrvatski (zać drugacije ni ni mogal napisat). Kad je to doznala Dujmić udova Marija z Veprinca, počela je okolo trubit, da je Korić Frane prodal celu familiju pođ Hrvatsku i da špancirā okole z beći, ke je prijel z Hrvatskega. I zaradi takoveh bedastocē, ke nebi nijedan ni najveći tovar na ovom svete veroval cela je družina počela gosp. Korića grdo giedat. Njemu ni bilo druge, nego da om nesrećnu žensku tuži. Na 6 o. m. bila je proti toj ženskoj razpravra i bila je odsuđjena na 7 dan pržuna i 14 kruna troška. Dobro njoj stoji! Drugi put neka stavi zajik za zubi, ako ne more mućat.

Razgovor mej jednim našim čovekom i jednim maćkom. Maćak: Abiba Benatić, abiba! Naš čovek: Ča te truh bol? Zać vapiješ a biba Benatić? Maćak: Za to, zać je on naš deputat. Naš čovek: Nemo, Benatić je živi Talijan. Maćak: Neka je, ma Benatić je Istran, kako i ja.

Naš čovek: A naš Laginja — ča ni i on Istran? Maćak: A ne. Naš čovek: A zać ne? Maćak: Za to, zać ni Istran. Naš čovek: A kako to, da ni Istran? Maćak: A za to zać je i Klaniga. Naš čovek: Pak ča ni Klana va Istre?

Maćak: Aj je. Naš čovek: Dunke, ako je Klana v Istre i ako je doktor Laginja rojen va Klani, onputa mora i doktor Laginja bit Istran. Maćak: A vej si ga! Naš čovek: Ti si trubilo! Maćak: A vej si ga! Naš čovek: A zać si pak glasoval za Benatića?

Maćak: A za to, zać su mi dali pit i jist i jedan flijorin. Naš čovek: I zać još? Maćak: Zać je Benatić Istran. Naš čovek: Ma ti si glasoval i za Kratića va četvrtjoj kurije? Maćak: A sam. Naš čovek: A zać si pak za njega glasoval?

Maćak: Za to, zać sam dobil jist i pit i jedan flijorin. Naš čovek: I zać još? Maćak: Za to, zać je Krstić Istran. Naš čovek: Ma Krstić je Dalmatin. Maćak: A ja — Krstić je Dornatin. Naš čovek: Krstić je Arbanas. Maćak: Ter je — Arbanas. Naš čovek: A ako je Krstić Dornatin i Arbanas, kako ćeš da bude Istran? Maćak: Vej si ga vrag. Naš čovek: Ma zać si onputa za njega glasoval? Maćak: A vej si ga. — Dobil sam jist i pit i flijorin. Naš čovek: Ti si trubilo. Maćak: A vej si ga. Naš čovek se je na to obrul i rekal Sada vidim, da je Krstiću lahko z maćki vladat. Ovakove bedaste bukve bi moglo i malo dete po volje obrjavet i valjat, ako ćeš i po blatu. Daj njim ti jist i pit i flijorin — pa češ imet od njih sve ča češ. To su bukve, a ne ljudi.

Telegrafi „Narodnega lista“.

Beč, 6. febrara. Po onem ča se je dogodilo na prvjoj sednice, more se veđ napred sudit, da će va Parlamente ostat sve onako, kako je i prvo bilo, a izgleda nima, da bi se mogle stvari kakogod uredit. Sve je kako na žeravici i svaki se pita, ča će s tega vanka priti. Ljudu ni zadovoljija ni beseda, ku je naš cesar pred svimi zastupnici izrekal pondeljak na 4. o. m. Osobito se slavenski zastupnici tuže na predsjednika od ministri, ki da je cesaru škomponil i napisal on govori: Svakako mira neće bit, a tomu je krivo to, ča bi Nemci oteli sve imet, tako da Slavnom ne ostane niš.

Beč, 6. febrara. Talijani su kumedije storili, da predsjednik parlamenta ni spomenul da je lane bil ubijen talijanski kralj Umberto. Ma su čudni ti Talijani, kako da mi nimamo va Austrije drugoga posla nego mislet na talijanskega kralja.

I istarska

radionica opanaka

Podpisani preporuča sl. p. n. občinstvu svoje bogato obskrbljeno skladište svake vrsti opanaka, koje rasprodaje na veliko. Naruče po mjeri izvadaju se točno i solidno.

Umjereni cene. Bez konkurencije.

Mirko Vukelić
VOLOSKO (Istra).